

Директору Національного еколого-натуралістичного
центру учнівської молоді Вербицькому В.В.

**Доповідна записка про участь
у Регіональній зустрічі координаторів
програми GLOBE Європи та Євразії
(6-10 листопада 2017 р., м. Зіхрон Яков, Ізраїль)**

З 6 по 10 листопада 2017 р. у м. Зіхрон Яков (Ізраїль), відбулася щорічна Регіональна зустріч координаторів програми GLOBE Європи та Євразії. На зустрічі були присутні 35 представників з 21 країн в тому числі директор Головного офісу програми GLOBE доктор Тоні Мерфі (США).

Основною метою зустрічі є обмін досвідом в управлінні програмою, звітування, представлення нових проектів, а також міжнародне співробітництво та проведення тренінгів та лекцій.

5 листопада – прибуття учасників, організаційна зустріч учасників Регіональної зустрічі координаторів програми GLOBE Європи та Євразії.

6 листопада – відкриття зустрічі. Вітальне слово проголосили представники Міністерства освіти Ізраїлю: Dr. Ofer Rimon (Директор департаменту інформаційних систем та технологій), Mr. Roni Dayan (Голова департаменту інформаційних систем та технологій), Dr. Keshet Gilmore (Директор Департаменту науки Педагогічного секретаріату), Dr. Aviva Breiner (Головний інспектор з технологій та науки), Mrs. Hani Peleg (Національний координатор освіти для сталого розвитку), Mr. Farid Hamdan (Координатор програми GLOBE в Ізраїлі), директор програми GLOBE доктор Тоні Мерфі, представники регіонального офісу Дана Вотапкова і Бара Семеракова.

Підсумки, основні віхи та новини 2017 року – ГІО, Регіональний координаційний офіс

Далі відбулося коротке звітування кожної з країн (перша частина – 6 листопада, друга частина – 7 листопада). Кожен представник мав коротко (протягом 3 хвилин) представити одну найяскравішу подію GLOBE цього року у своїй країні. Найбільш цікавими були наступні доповіді:

Діана Гарашіч (**Хорватія**) розповіла, що протягом останніх кількох років в Хорватії проводяться дводенні семінари-тренінги відповідно до проекту GLOBE «Від школи до

школи». Ми маємо дві паралельні групи учасників: початківці та просунуті. Початківці беруть участь у модулях «Атмосфера» та «Наземний покрив (включаючи біометричні та фенологічні дослідження)», а група просунутих учасників може вибирати «Гідрологію», «Ґрунт» або додаткові протоколи по вимірюванням атмосфери, тренінги з аналізу та інтерпретації даних. Остання група, як правило, складається з учасників, які мають різний досвід, оскільки деякі з них тільки закінчили початковий рівень, а інші вже працюють протягом багатьох років. Акцент на тренінгах у просунутій групі – це навчання на основі поставленого запитання (inquiry-based learning), проекти студентів та підготовка звітів.

Сільван Тосак (**Франція**) повідомив, що їх група розробила проект для початкових класів «Шкільна погода» як перший крок (або рівень) підготовки до роботи з GLOBE протоколами. Також у Франції щороку на початку навчального року організується конференція для вчителів програми GLOBE, щоб оцінити виконану роботу, підготувати майбутній рік та привітати нових викладачів.

Лорелла Рігонат (**Італія**) розказала, що 22 березня 2017 р. близько 3 тис. дітей, студентів, вчителів та просто громадян взяли участь у великій події «Річки навесні» присвяченій Всесвітньому дню води, яка відбулася в м. Мантуя (Північна Італія). Учасники збиралися на озерах Мантуї, здійснювали наукову, натуралістичну та мистецьку діяльність, організовували екскурсії та інші заходи з метою агітації збереження навколишнього середовища і річок зокрема.

Андреас Тімер (**Німеччина, Кельнський Університет**) У 2016 р. Кельнський Університет проводив Регіональну зустріч координаторів програми GLOBE з Європи та Євразії, де обговорювалися підходи до методу проблемно-орієнтованого навчання.

Ела Волошинська-Вишневіська (**Польща**) У 2017 році святкували 20-річчя впровадження програми "GLOBE" у Польщі. Тому ми намагались організувати винятковий студентський науковий семінар «GLOBE Games 2017». Ця подія проходила під гаслом "Клімат, вода, ліс" у червні в районі Мазурського поозер'я. Близько 120 вчителів та студентів з початкових і середніх шкіл Польщі зібралися, щоб разом святкувати, обмінюватися досвідом, дізнаватися про місцеву культуру та історію та насолоджуватися діяльністю на відкритому повітрі.

В **Естонії** (Лаура Альтін), **Латвії** (Крісяніс Лієпінс) та **Литві** (Мігле Сіманавічієне) були організовані «Літні GLOBE табори» для найактивніших учасників програми. У заходах брали участь науковці з різних університетів, проводились навчальні заходи за GLOBE-протоколами, навчання та уроки від фахівців у галузі науки.

Чехія (Ян Блажек), **Фінляндія** (Сіркка Стафф), **Бельгія** (Анжеліка Емонтс) **Нідерланди** (Джедде Каббес): цей навчальний рік був переважно спрямований на проведення фенологічних досліджень з використанням мобільного додатку GrowApp.

Греція (Константінос Карталіс), **Мальта** (Пауль Паче), **Россія** (Фелір Сурков), **Кіпр** (Анастасіос Ісаак) продовжували імплементацію протоколів GLOBE у шкільну програму та проводили семінари і тренінги для своїх вчителів.

Ірландія (Антоні Пурчел), **Киргизька Республіка** (Жилдиз Душенова) тільки розпочинають активно впроваджувати програму GLOBE в країні.

Наталія Федоренко (**Україна**) розповіла про аспект міжнародної співпраці за програмою GLOBE в Україні. У квітні 2017 р. відбувся візит іноземної делегації учнів та педагогів середньої школи с. Шааб (Ізраїль) до Івано-Франківської міської дитячої

екологічної станції. Заклади співпрацювали з січня 2016 р. Завдяки скайп-зустрічам та он-лайн конференціям учні обох шкіл обмінювалися досвідом і напрацюваннями, здійснювали порівняльний аналіз у напрямках «Атмосфера» та «Кліматичні погодні умови». Під час зустрічі відбулося врочисте підписання договору про співпрацю між двома школами. На 2018 р. заплановано візит український школярів до Ізраїлю.

За ініціативи Тоні Мерфі відбулося обговорення планів щодо проведення «Навчальної експедиція GLOBE», яка відбудеться у липні 2018 р. у м. Кілларні (Ірландія). Реєстрація на цей захід буде доступна у січні-лютому 2018 р. У заході можуть взяти участь школярі 11-15 років. Тоні Мерфі наголосив, що існує проблема фінансування учасників, тому кошти для поїздки найкраще шукати в регіонах. В ході обговорення учасники зустрічі висловлювали можливі варіанти знаходження коштів: посольства США, представництва американських компаній, банки і т.д.

Відбулася панельна дискусія щодо питання співпраці з Американськими посольствами в країнах. Досвідом ділилися доповідачі з Естонії, Чехії та Польщі. Загалом під час співпраці з представниками посольств вони рекомендували чітко і коротко висвітлювати цілі та завдання міжнародної програми GLOBE; як програма втілюється в життя у вашій країні та конкретно вказувати, на що потрібне фінансування; демонструвати відповідні відеоролики із міжнародного сайту програми.

«Як приклад» вдалої співпраці з посольствами на завершення дня відбувся робочий обід в Американському посольстві в Ізраїлі.

7 листопада – у вівторок закінчилося звітування кожної з країн (було висвітлено вище).

Відбулась дискусія за темою «Тренер та Майстер-тренер – процедура сертифікації». Модератором дискусії була Діана Гарашек (Хорватія).

Виявилось, що в різних регіонах існують різні підходи та погляди на процедуру присвоєння звання тренер та майстер-тренер, хоча існує загальна процедура сертифікації. Проте виникає проблема у випадку, якщо кандидат в тренери не володіє англійською мовою. Хто повинен його оцінювати, адже переважна більшість країн не має майстер-тренерів. Інша проблема полягає у висуненні кандидатів на тренерство. Чи повинен нести за це відповідальність координатор програми, адже дуже часто координаторами є представники місцевої адміністрації, які навіть не розуміють компетентностей хорошого тренера. З огляду на це було піднято декілька питань, які обговорювались в групах, а потім пропозиції кожної з груп були представленні на загальний розсуд: хто повинен пропонувати кандидатів в майстер-тренери і як; які потрібні докази компетентностей; хто повинен оцінювати і яким чином; хто повинен схвалити статус майстер-тренера; що потрібно, щоб зберегти цей статус?

Було висунуто ряд пропозицій щодо вирішення цих питань: кандидати в майстер-тренери повинні висуватись координатором програми та активною групою вчителів; кандидат в майстер-тренери повинен мати знання та досвід роботи в різних сферах програми; повинен особисто відвідати тренінг (не в он-лайн режимі); тренера повинен оцінювати майстер-тренер; статус майстер-тренера має бути схвалений на регіональній

зустрічі; щоб зберегти статус тренера, необхідно проводити тренінги для вчителів і т.д. Всі пропозиції будуть проаналізовані та прийняті зміни внесуться до загальної процедури присвоєння звання тренер та майстер-тренер.

Відбулося обрання до Колегії GLOBE Європи та Євразії. За правилами до Колегії входять представники 6 країн, які обираються шляхом таємного голосування терміном на 2 роки. В результаті голосування, замість Наталії Пустільник, яка залишила програму, до складу Колегії увійшов Фарід Хамдан (координатор програми в Ізраїлі).

Наступною була презентація Льюїса Корнела «Веб-сайт GLOBE та технології», висвітлення роботи технологічної групи:

- здійснена повна реорганізація веб-сайту GLOBE, створено новий дизайн сторінок регіону/країни, шкіл та категорії «Мої сторінки», створено нові функціональні можливості, що підтримують співпрацю між школами. Новий дизайн та оновлені функції вже оприлюднені (06 листопада);
- здійснено коригування системи візуалізації даних, що дасть можливість використовувати їх на мобільних пристроях;
- оновлено деякі додатки GLOBE («Mosquito Protocol» – протокол підрахунку личинок комара, «Cloude Protocol» – протокол реєстрації хмар).

Також відбулися паралельні сесії-дискусії у двох групах на тему «Випускники та ветерани програми GLOBE» (модераторами були Лаура Алтін та Магда Махінко-Награбецка) та «Співпраці програми GLOBE з іншими програмами» (модератор – Костас Карталіс).

8 листопада – день був присвячений тренінгам. Тренінги були організовані паралельно у двох групах: для тих, хто тільки приєднався до програми, та вже досвідчених її учасників.

У першій половині дня відбулися тренінги за базовими протоколами у сфері «Атмосфера» (Даніель де Старк) та «Гідрологія» (Лорелля Рігонат, Марія Пія Кочеано).

(Паралельно для досвідчених учасників проходив тренінг по роботі з «Mosquito Protocol» та мобільним додатком до нього).

В другій половині дня відбувся тренінг для координаторів, присвячений управлінню програмою на веб-сайті: адміністрування та керування, а також тренінг «Внесення даних та їх візуалізація» (Корнель Льюїс).

9 листопада делегація відвідала дві місцеві школи, які працюють за програмою GLOBE: єврейську початкову школу містечка Кфар-Йона, школярі якої працюють за протоколами «Атмосфера» та «Фенологія», та арабська середня школа м. Барта, школярі якої роблять переважно фенологічні спостереження. Там ми отримали дуже радісний і теплий прийом, нам показали благоустрій школи, продемонстрували «Куточки GLOBE» та місце, де учні проводять дослідження – метеорологічні майданчики, дослідні ділянки. Після офіційної частини у невимушеній атмосфері ми мали можливість поспілкуватися з дітьми (дивував той факт, що діти вільно спілкувалися англійською мовою).

Увечері відбулася церемонія закриття та вручення сертифікатів.

10 листопада – відліт.

Для мене, як заступника координатора програми GLOBE в Україні, зустріч була цікавою та плідною. Я познайомилася з представниками програми з інших країн, були зав'язані знайомства з багатьма колегами по програмі, почерпнуто багато інформації, що надасть можливість розвивати програму надалі та ефективніше впроваджувати її в Україні.

Можна окреслити такі напрямки розвитку програми в Україні:

- перш за все, розвиток міжнародної співпраці (враховуючи досвід співпраці Івано-Франківської міської дитячої екологічної станції з середньою школою с. Шааб в Ізраїлі);
- створювати учнівські дослідницькі проекти та заохочувати школярів брати участь у «Навчальних експедиціях GLOBE» і представляти свої набутки на міжнародному рівні;
- з метою ефективнішого впровадження програми в Україні – переклад оновлених та нових матеріалів, проведення тренінгів для вчителів;

- продовжувати розвивати напрям програми «Європейська фенологічна кампанія»;
- актуальним залишається пошук спонсора програми в Україні.

Методист Національного еколого-натуралістичного центру
Федоренко Наталія Миколаївна.